

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЖАС ҒАЛЫМДАР КЕҢЕСІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: [http://www.enu.kz/ru/nauka/ nauka-i-obrazovanie/](http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/), 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

Сауалнамаға қатысқан жастардың 50% әйел және 50% ерлер. Респонденттердің басым бөлігі қазақтар (72%). Зерттеу нәтижесі бойынша көпшілігі дінге сенеді (49%), ал 8% өздерін діни рәсімдерді тұрақты орындайтын діндарлар қатарына, 9% құдайға сенбейтіндер қатарына жатқызады; мүлде қызықтырмайды деп жауап бергендер 25% болса, атеистпін - 2% және жауап беруге қиналамын деген нұсқаны таңдағандар 7%. Дін ұстанатындар арасында басым бөлігі (46%) исламның ханафи мазхабын белгіледі. Тұрғындардың діни сана сезімінің негізгі ерекшелігі сенімдерінің «шартты» түрде болуы, яғни дінге сенетін адамдардың барлығы қалыптасқан діни рәсімдерді, салттарды орындамайды, тек кейбір мерекелерді тойлаумен және құдайға сенушілікпен ғана шектеледі.

Зерттеу нәтижелері бойынша өздерін қарапайым мұсылмандар қатарына жатқызған сауалнамаға қатысушы жастар - 46%, салафизм бағытына – 8% жатқызған.

Өздерін христиандықтардың православиелік бағытына - 16%, католицизмге - 7%, протестантқа - 3%, құдайға сенетін, бірақ өзін қандай да бір дінге жатқызбайтындардың үлесі 11%-ды құрады. Орташа немесе тұрақты түрде дін ұстаушылық көп жағдайда діни тәжірибелер арқылы көрініс табады.

Қазіргі таңдағы жағдай мен факторлар жағдайы бірқалыпты болып келеді, біртіндеп мұсылман қауымдастығы арта түсуде. Мемлекеттің зайырлы болуы діннің қоғамдағы үдерістерге одан ары әсер етуіне мүмкіндік береді. Басты мақсат алда тұрған міндеттерді тез арада орындау: қоғамның діни сауаттылығын арттыру, діни сенімдегі адамдармен жұмыс жасау, дәстүрлі діндер негізін анықтау, дәстүрлі емес деструктивті ұйымдары қызметіне мемлекет бақылауын күшейту.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Б.Ж.Смағамбет. Шетелдік әлеуметтану тарихы: әлеуметтану мамандығына арналған оқулық – Астана: Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, 2010. – 288б.
2. Телебаев Г.Т. Этнорелигиозная идентификации молодежи Казахстана. Основные итоги республиканского социологического исследования. Астана-2007
3. Каратаев А. В. Поисках веры // Актюбинский вестник, 10 февраль 2011г.
4. Религиозная обстановка в Актюбинской области особо беспокоит – А.Мусин // BNews.kz
5. <http://strategy2050.kz/ru/news/3804>
6. Абуов А.П., Смагулов Е.М. (отв.редакторы) Новые религиозные движения в Евразии. Сборник материалов международной научно-практической конференции (г. Караганда, 8-9 апреля 2010 г.) - Астана: Международный центр культур и религий, 2010.
7. <http://www.din.gov.kz>

УДК 316.356.2

ФЕНОМЕН РАБОТАЮЩЕГО СТУДЕНТА: МОТИВЫ, РЕАЛЬНОСТЬ, ПРОБЛЕМЫ

Жакупова Айнур Абайдуллакызы

ainur_31.01.95@mail.ru

Худоев Ольга Антоновна

olya_196@mail.ru

студентки третьего курса специальности Социология ЕНУ им. Л.Н.Гумилева, Астана,
Казахстан

Научный руководитель – и.о. доцента Даненова Д.Б.

Совмещение учебы и работы студентами вузов становится все более актуальной темой в современных междисциплинарных исследованиях в области экономики труда и социологии образования. Исследователи отмечают тенденцию к существенному росту

численности студентов, совмещающих учебу и работу, во многих странах мира и к увеличению количества времени, которое они уделяют работе.

Очевидно, что социальный феномен работающего студента подразумевает совмещение двух статусов - "студент" и "работник". Это обусловлено совокупностью внешних и внутренних мотивирующих факторов трудовой деятельности, структурными изменениями в жизни современного молодого человека. Обладая определенным набором социальных характеристик (включая возраст, семейное и материальное положение, получаемую специальность), представитель социальной группы "студенты" переходит в социальную группу "работающие студенты".

Руководствуясь актуальностью данной проблемы, студентами-социологами третьего курса Евразийского Национального университета было проведено пилотажное исследование работающих студентов ВУЗ-а. К исследовательской работе были привлечены 100 студентов 1-4 курсов ЕНУ им Л. Н. Гумилева в возрасте 17—22 лет. Все данные были собраны методом анкетирования и обработаны в программе SPSS (Statistical Package for the Social Sciences).

Целью нашего исследования было изучение отношения подрабатывающих студентов к их деятельности. Полученные в ходе исследования данные свидетельствуют, что 84,3% опрошенных студентов работают не по своей специальности, а 15,7% - по своей специальности заняты в следующих сферах: торговля, сфера обслуживания, секретариат, реклама и образование.

На диаграмме № 1 представлены профессии студентов, работающих по специальности:

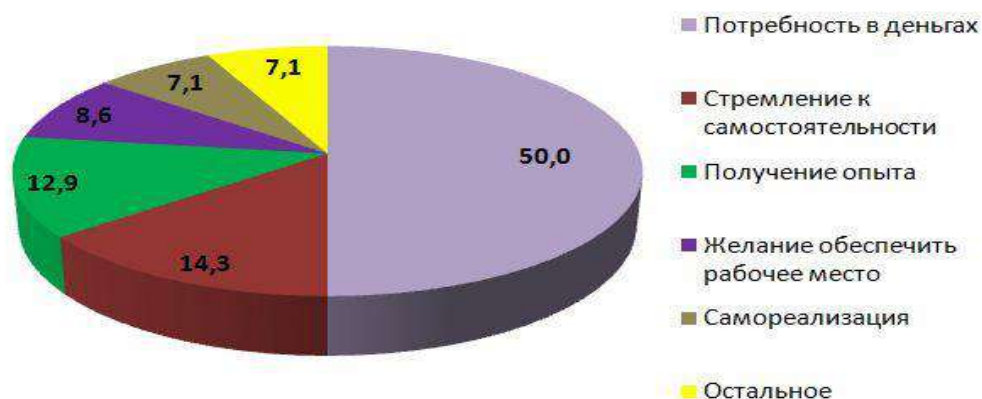
Диаграмма 1

Распространенность и устойчивость студенческой занятости, на наш взгляд, обусловлена рядом субъективных и объективных факторов. На вопрос «Почему Вы решили работать?» респонденты ответили следующим образом.

Диаграмма 2

Причины занятости студентов (в %)

Из диаграммы 2 видно, что материальные потребности - далеко не единственное, что ставит студентов перед необходимостью выходить на рынок труда. Помимо чисто экономических потребностей, важную роль играют стремление к самостоятельности, а также мотивы, связанные с получением опыта, будущей профессиональной деятельностью и собственной самореализацией.

Мотивы совмещения учебы и работы являются одним из основных исследовательских вопросов при изучении студенческой занятости, так как они дают ключ к пониманию образовательных и карьерных стратегий студентов. Возможность проверки гипотез относительно мотивов совмещения учебы и работы (с учетом ограниченности имеющихся данных) сводится к анализу ответов студентов на вопрос о преимуществах совмещения учебы и работы.

Главный выигрыш от совмещения учебы и работы студенты видят в возможности получить опыт работы, который будет оценен на рынке труда. Весьма значим также финансовый мотив: для многих старшекурсников работа—это способ дополнительного заработка. В ниже приведенной таблице сопряженности 1 представлены данные по вопросам "Кем Вы работаете?" и "Собираетесь ли Вы работать на данном месте по окончании ВУЗ-а?". Из общего числа респондентов подавляющее большинство, а именно 67,1 %, не хотят продолжать эту трудовую деятельность, а 21,4 % собираются продолжать работу на данном месте по окончании учебы в университете.

Среди тех, кто дал положительный ответ, на первом месте – пиар-менеджер (5,7 %), на втором – журналист (4,3%), третье место разделили тренер-инструктор и частный предприниматель(2,9%).

Таким образом, можно установить, что подработка студентов носит временный характер, и молодежь не ставит перед собой конкретной цели обеспечить себе в будущем рабочее место, соответствующее специальности, получаемой в ВУЗ-е.

Таблица сопряженности 1

		Собираетесь ли вы работать на данном месте по окончании ВУЗа?		
		да	нет	затрудняюсь ответить
Кем Вы работаете?	Продавец	1,4%	14,3%	0,0%
	Репетитор	1,4%	0,0%	1,4%
	Тренер-инструктор	2,9%	1,4%	0,0%

	Частный предприниматель	2,9%	1,4%	0,0%
	Няня	0,0%	2,9%	0,0%
	Курьер	0,0%	1,4%	1,4%
	Промоутер-аниматор	0,0%	4,3%	0,0%
	Специалист отдела технической поддержки	0,0%	2,9%	1,4%
	Администратор	1,4%	4,3%	0,0%
	Модель	0,0%	2,9%	1,4%
	Журналист	4,3%	2,9%	0,0%
	Мастер СТО	0,0%	4,3%	0,0%
	Региональный менеджер	0,0%	1,4%	0,0%
	Эксперт по идеологическим вопросам	1,4%	1,4%	0,0%
	Волонтер	0,0%	7,1%	1,4%
	Организатор	0,0%	1,4%	0,0%
	Помощник архитектора	0,0%	2,9%	1,4%
	Пиар-менеджер	5,7%	4,3%	2,9%
	Затрудняюсь ответить	0,0%	5,7%	0,0%

Большинство сформулированных нами гипотез получило эмпирическое подтверждение. Исходя из полученных в ходе нашего исследования данных, мы пришли к выводу том, что подрабатывающий студент более уверенно чувствует себя на рынке труда выходя во «взрослую жизнь», имея опыт работы, некий выработанный набор качеств, более высокий уровень самооценки, некие практические универсальные навыки и т.д. Поэтому для каждого уже работающего студента предстоит проблема о рациональном совмещении работы и учебы в ВУЗе.

Проведенное исследование позволило ответить на ряд исследовательских вопросов относительно причин совмещения учебы и работы. Были определены объем и структура студенческой занятости, появилось понимание мотивов совмещения учебы и работы (превалирование желания получить опыт работы над потребностью в финансовых средствах). Определены основные факторы, влияющие на вероятность совмещения учебы и работы.

Список использованных источников:

1. Рошин С.Ю. От учебы к работе: трудности перехода//Отечественные записки. 2006. №30 (3). С. 134–151.
2. Харчева В. Г., Шереги Ф. Э. Высшая школа в зеркале социологии // Социол. исслед. 1994. N 12. С. 41 - 50.
3. Петрова Т. Э. Российское студенчество и высшее образование. М., 1995.
3. Янбарисова Д. М. Работа во время учебы в вузах Татарстана: влияет ли она на успеваемость? //Вопросы образования. 2014. №1. С. 213–237
4. «Специфика молодежи на рынке труда» Руденко Г.Г., Савелов А.Р.// СОЦИС №5, 2002

ӘОЖ 323 (574)

XX ҒАСЫР БАСЫНДА ҚАЗАҚ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСЫ КӨТЕРГЕН САЯСИ-ӘЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕЛЕР

Жылгелді Жеңіс, Бажеева Сәуле, Қазыханов Дәурен
jeka_semey@mail.ru

Семей қаласының Шәкәрім атындағы мемлекеттік университеті
6M011400 «Тарих» мамандығы магистранттары
Ғылыми жетекшісі – Байсарина Қ. Қ., т.ғ.д., профессор

Қазақстанның егемендігі мен тәуелсіздігі тарих сахнасынан шеттетілген қазақ зиялыларының XX ғасырдың бірінші ширегіндегі қызметі мен саяси күресін терең зерттеуді қажет етеді. Қазақ зиялыларының күрес тәжірибесін, ел үшін жасаған үлкен қызметін байыпты талдау мен сараптау. Айналысқа түспеген құжаттар мен тарихи деректерді қолдану арқылы тарих ақтандақтары ақиқатын көрсету зерттеу тақырыбының өзекті мәселесі.

Қазақ демократиялық интеллигенциясының XX ғасырдың бас кезіндегі қоғамдық саяси қызметін зерттеудегі шын мәніндегі жаңа кезең 80-жылдардың соңына қарай басталды. Бұл тақырыпты байыпты, жан-жақты және терең зерттеу қажеттілігі, біздің пікірімізше, ең алдымен бүгінгі қоғамдық өмір сұранысынан, соған сай таным құралы ретінде тарих, әлеуметтану ғылымының табиғи болмысынан туындайды.

Зиялылар деп біз кімді айтамыз, бұл сұраққа алаштың ардақты азаматтарының бірі М.Шоқай: «Оқыған, тәрбие көрген адамдардың бәрін зиялы деп атап, оны сол адам өзі тән болған ұлттың «ұлттық зиялысына» балауға болады деп ойласақ, сөзсіз қателесеміз. Біздіңше, белгілі бір мұрат- мақсаттардың соңынан жүрген және сол белгілі мұрат – мақсаттары төңірегінде жиналған оқымыстыларды зиялылар деп айтуға болады. Ұлттық зиялылар қатарына тек өз халқының саяси, экономикалық және әлеуметтік дамуына қалтықсыз еңбек ететін адамдар ғана кіре алады» – деген болатын. Қазақ интеллигенциясының саяси трибунасына айналған «Қазақ» газетінің шығуы – қазақ халқының тарихындағы елеулі оқиға. «Қазақ» газеті – ел тынысын, ел ісін дұрыс арнаға салатын, халық қателерін ашық көрсететін басылымға айналды. XX ғасырда саяси сахнада бой көрсетіп, тарихи бетбұрыс кезеңінде интелегенция арасынан топ жарып суырылып шыққан аса талантты ақындар, жазушылар, тарихшылар, журналистер, қоғам қайраткерлері қоғамдық сана-сезімнің, мәдениеттің дамуына үлкен үлес қосты. Олар - Әлихан Бөкейханов, Ахмет Байтұрсынов, Мағжан Жұмабаев, Мыржақып Дулатов, Бақытжан Қаратаев, Шәкәрім Құдайбердиев, Жүсіпбек Аймауытов, Мұхамеджан Сералин, Мұхамеджан Тынышпаев, Мұстафа Шоқай, Халел және Жанша Досмұхамедовтар, Сұлтанмахмұт Торайғыров, Көлбай Тоғысов, Серәлі Лапин, Әліби Жангелдин, Тұрар Рысқұлов және басқа да көптеген зиялылар[1, 95 б.].

XIX ғасырдың аяғында Ресейде самодержавиеге қарсы әр-түрлі идеялық-саяси ағымдар пайда болды. Дәл осы кезеңде империяның аса үлкен ғылыми орталықтарында